Tovačov (okr. Přerov)

Náměstí, parc. č. 3236/1.

Doba bronzová. Sídliště. Vertikální řez. Záchranný výzkum.
AMČR: M-202503585.

Lokalizace: WGS-84: 49.4285356N, 17.2887069E

V měsících srpnu 2024 až listopadu 2025 proběhl záchranný archeologický výzkum formou dohledu výkopových prací provedených v souvislosti s realizací akce „Tovačov – stavební úprava vodovodů“. Předmětná stavba probíhala ve dvou etapách v jednotlivých ulicích na katastru města Tovačova. Jde o území situované na pravobřežní straně řeky Moravy. Nadmořská výška stavby, kde došlo k zachycení pozitivních archeologických situací, se pohybuje okolo 203 m.

Výkopovými pracemi byly dotčeny místní komunikace a přilehlé travnaté plochy. Oprava jednotlivých vodovodních řadů probíhala v ulici Prostějovská, Jiráskova, Dvořákova a v prostoru Náměstí. Oprava vodovodu byla provedena v celkové délce 2736,7 m.

V průběhu výkopových prací došlo k zachycení pozitivních archeologických situací pouze v rámci II. etapy v prostoru tovačovského Náměstí na parcele č. 3236/1, kde byly na stěnách montážních jam dokumentovány situace označené jako profily P1–P3. V případě profilu P1 byla v severovýchodní stěně montážní jámy situované před domem č. p. 26 u východního rohu Náměstí zachycena ve spodní části výkopu pravěká kulturní vrstva, na kterou nasedaly terénní vyrovnávky z období pozdního středověku a raného novověku. Nejstarší osídlení lze na základě menšího souboru fragmentů keramiky rámcově datovat do doby bronzové. Profil P2 byl zdokumentován ve výkopu montážní jámy před domem č. p. 29 v jižním rohu Náměstí při vyústění do ulice Förchtgottova. Ve spodní třetině profilu byl zachycen pravěký objekt, který byl zahlouben do sprašového podloží. Pravěký horizont opět překrývaly pozdně středověké a raně novověké terénní vyrovnávky. V případě třetí pozitivní situace označené jako profil P3 dokumentované ve výkopu montážní jámy na jihozápadní straně Náměstí před budovou Městského úřadu č. p. 12 se opět podařilo v spodní části stěny výkopu zachytit kulturní vrstvu, z níž pochází několik zlomků keramiky, které lze rámcově datovat do období pravěku.

Intaktní geologické podloží bylo na lokalitě tvořeno světle žlutohnědými tuhými sprašovými hlínami pleistocenního stáří. Z pozitivních archeologických situací zachycených v prostoru Náměstí v Tovačově vyplývá, že tato lokalita byla intenzivně osídlena již v pravěku. Druhý výrazný výzkumem zachycený horizont osídlení spadá až do období pozdního středověku a raného novověku, což dokládají terénní vyrovnávky z tohoto období.

Literatura

AMČR: Záznam M-202503585 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: https://amcr.aiscr.cz/id/M-202503585.

Summary

In 2025, a rescue archaeological excavation was carried out in the cadastral area of Tovačov (Přerov District). A prehistoric cultural layer was identified within the excavation area in the town square (plot No. 3236/1). The cultural layer contained Bronze Age pottery.

Zdeněk Schenk

Troubsko (okr. Brno-venkov)

Ul. Jihlavská.

Pozdní doba bronzová. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum.
AMČR: M-202504232.

Lokalizace: WGS-84: 49.1769439N, 16.5073014E

V pozimních měsících byly sledovány zemní práce při stavbě nové haly firmy PRIME GLOW, s.r.o., při ulici Jihlavská. Jde o mírný svah sklánějící se k jihu. Očekávalo se, že zde budou zachyceny objekty související se sídlištěm sledovaným při stavbě sousedního areálu v roce 2002, kdy zde byly prozkoumány objekty z pozdní doby bronzové (Čižmář, Geislerová 2006, 284). V celé ploše budoucí haly se však nenacházely žádné situace. Jediná mělká jáma byla zachycena a prozkoumána při stavbě příjezdové cesty do areálu a je možné ji rovněž datovat do pozdní doby bronzové. Objekt se nacházel ve stejné nadmořské výšce jako archeologické situace zkoumané v roce 2002. Absence dalších archeologických situací v prostoru vlastní stavby haly naznačují, že sídliště tímto směrem již nepokračuje.

Literatura

AMČR: Záznam M-202504232 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: https://amcr.aiscr.cz/id/M-202504232.

Čižmář, M., Geislerová, K. (eds.) 2006: *Výzkumy – Ausgrabungen 1999–2004*. Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno.

Summary

During the construction of a new production hall in the cadastral area of Troubsko (Brno-Country District), a single feature dated to the Late Bronze Age was excavated.

Ivan Čižmář

Uničov (k. ú. Dolní Sukolom, okr. Olomouc)

„V Lukách“.

Lužická kultura. Pohřební areál. Plošný odkryv. Záchranný výzkum.
AMČR: M-202405676.

Lokalizace: S-JTSK: -553153.1, -1098562.68; -553155.86, -1098561.67; -553142.85, -1098402.65; -553138.1, -1098402.9

V dubnu 2025 prozkoumali pracovníci Archeologického centra v Olomouci, p. o., na stavbě cyklostezky šestnáct sídlištních objektů (kultura s lineární keramikou, doba laténská) a dva žárové hroby (lužická kultura). Cyklostezka se nachází na severním okraji obce, podél západní strany silnice Uničov – Dlouhá Loučka. Na tomto místě, pouze po pravé straně silnice, zkoumal J. Nekvasil již v r. 1962 neolitické sídliště (kultura s lineární keramikou a kultura s moravskou malovanou keramikou; Nekvasil 1963, 21). Žárové hroby měly podobu mělkých oválných jam, do nichž byla vložena keramická nádoba s pohřbem.

Literatura

AMČR: Záznam M-202405676 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: https://amcr.aiscr.cz/id/M-202405676.

Nekvasil, J. 1963: Neolitické sídliště u Dolního Sukolomu, okr. Olomouc. *Přehled výzkumů* 1962, 21.